

Datum
2024-05-08**Diarienummer**
M-2024-301Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Oskar Rosén

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Antagande av riktlinjer för kemikalietillsyn

Ärendet

Ärendet avser antagande av riktlinjer för kemikalietillsyn.

Ett av miljö- och stadsbyggnadsnämndens mål för 2024 är att ”miljö- och stadsbyggnadsnämnden har en aktiv kemikalietillsyn”. Miljö- och stadsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till riktlinjer med tillhörande kunskapsunderlag. Med föreliggande ärende antar nämnden de föreslagna riktlinjerna.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslagna Riktlinjer för miljö- och stadsbyggnadsnämndens kemikalietillsyn.

Bakgrund

Miljöavdelningen ska arbeta enligt nämndmålet att ”miljö- och stadsbyggnadsnämnden har en aktiv kemikalietillsyn”. Målet togs fram då det saknades en inriktning för tillsynen inom kemikalieområdet, förutom inom ämnesområdet förorenade områden. Målet innebär att riktlinjer ska tas fram som ger nämnden och kontoret samlad kunskap om hälsoaspekter, tillsynsområden och vägledning. Kontoret ska därefter bedriva en aktiv tillsyn inom kemikalieområdet. Denna tillsyn har inte prioriterats de senaste åren och eftersom det är ett viktigt område för människors hälsa och miljön ska inriktningen medföra prioritering och vägledning. I arbetet med denna riktlinje beaktas den kemikalietillsyn som beskrivs i den nationella tillsynsstrategin.

Nämnden bedriver sin tillsyn enligt Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken, vilken syftar till att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period.

Det nationella miljömålet Giftfri miljö är grunden till en kemikalieinriktad tillsyn och åtgärden om att genomföra tillsynsprojekt och delta i nationella tillsynsprojekt om kemikalier ska beaktas i riktlinjerna för kemikalietillsyn. Inom ramen för tillsynen ges stöd och råd i fråga om kemikaliehantering.

Datum
2024-05-08**Diarienummer**
M-2024-301Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Oskar Rosén

Miljö- och stadsbyggnadskontorets utredning

Kunskapsunderlaget

Inför framtagandet av de föreslagna riktlinjerna har miljö- och stadsbyggnadskontoret sammanställt ett kunskapsunderlag som närmare beskriver bakgrunden till riktlinjerna. I kunskapsunderlaget redogörs det inledningsvis för de mål, planer, policy, strategier med mera som tillsynsmyndigheten har att förhålla sig till. Därefter beskrivs de i kommunen förekommande tillsynsområdena inom disciplinerna hälsoskydd, miljöskydd och förorenade områden. Dessutom ingår även en översiktlig beskrivning av de miljö- och hälsoaspekter relaterat till kemikalier som ingår i kemikalietillsynen. Kunskapsunderlaget belyser även marknadskontroll i butiksledet.

Omvärldsbevakning

Stockholms stad har haft ett projekt inom ramen för sin kemikalieplan. Projektet innebar genomförande av informationskampanjer om kemikalier i förskolan genom t.ex en intern webbutbildning om kemikaliesmart förskola som riktar sig till personal på förskola och skola.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har i nuläget inte kännedom om andra kommuner i närområdet som har en specifik framtagen inriktning för kemikalietillsynen. Danderyds kommun är därmed förmodligen den första kommunen i länet som tar fram en samlad mer specifik kemikalietillsynsinriktning för tillsynsområdena hälsoskydd, miljöskydd och förorenade områden.

Under 2024 planerar miljö- och stadsbyggnadskontoret ett tillsynsprojekt avseende sprängämnesprekursorer, kemikalier inom byggvaruhandeln samt kemiska bekämpningsmedel/växtskyddsmedel.

Det pågår en nationell satsning att inventera områden som har förorenats av PFAS. Arbetet drivs av Naturvårdsverket tillsammans med flera andra myndigheter. Vidare utvärderas PFAS i kemiska produkter och varor i skrivande stund av Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA).

Ekologisk hållbarhet

Genom tillsynen av verksamhetsutövarnas kemikaliehantering och användning av kemikalier kan nämnden bidra till arbetet med Giftfri miljö i enlighet med kommunens miljö- och klimatprogram.

En aktiv kemikalietillsyn i samband med miljöolyckor eller tillsyn av förorenade områden bidrar till att upprätthålla naturens skyddsvärde och främjar ett samhälle där ekosystem och rekreativmiljöer upprätthålls och om möjligt utvecklas. Ett exempel på när rekreativmiljöer kan utvecklas är när ett förorenat område saneras och tillgängligheten till området genom det ökar. Miljö- och stadsbyggnadskontoret kan genom sin roll som tillsynsmyndighet bidra till att tillräckliga åtgärder vidtas i ett saneringsprojekt.

Datum
2024-05-08**Diarienummer**
M-2024-301Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Oskar Rosén**Social hållbarhet**

Barn är särskilt känsliga mot farliga kemiska ämnen. Hos nyfödda och små barn är det framför allt de organsystem som utvecklas mest efter födseln som är känsligast, till exempel immunförsvaret och hjärnan. Hjärnan är extra utsatt eftersom de skyddssystem som vuxna har inte har utvecklats färdigt hos barn. Det är viktigt att barn i till exempel förskolemiljö vistas i en säker omgivning som är fri från skadliga kemikalier. Genom en aktiv kemikalietillsyn kan barnperspektivet beaktas och bidra till god hälsa.

På ett mer generellt plan bidrar riktlinjer för kemikalietillsynen till att människors hälsa kan främjas genom att tillsynsarbetet kan minska risken att otillåtna produkter saluförs till kommunens invånare.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Miljö- och stadsbyggnadskontoret bedömer att fortsatt tillsyn bör ske i enlighet med föreslagna riktlinjer. Kontoret bedömer att riktlinjerna är väl avvägda och omfattar det tillsynsbehov samt tillsynsansvar som i dagsläget finns gällande kemikalietillsynen i kommunen. Miljö- och stadsbyggnadskontoret föreslår därför att följande riktlinjer ska gälla rörande kemikalietillsynen i kommunen:

- Tillsynsmyndigheten ska vidmakthålla kompetens inom kemikalietillsynen.
- Tillsynsmyndigheten arbetar aktivt med den nationella tillsynsplanens fokusområden inom kemikalietillsynen. Detta innebär att genomföra tillsynsprojekt om kemikalier utifrån Reachförordningen, biocidlagstiftningen och CLP-förordningen och om möjligt delta i nationella tillsynsprojekt om kemikalier.
- Tillsynsmyndigheten ser över tillsynsområdet kemikalietillsyn, och dess tillsynsaktiviteter, när den nya nationella tillsynsstrategin är lanserad.
- Tillsynsmyndigheten utför regelbunden tillsyn över andra än primärleverantörers försäljning av kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor.
- Kemikalietillsyn ska i ändamålsenlig utsträckning ske vid tillsyn av hälsoskyddsverksamheter, miljöfarliga verksamheter samt förorenade områden. Tillsynen planeras och följs upp enligt gällande tillsynsplan.

Riktlinjerna bedöms träffa de viktigaste och mest prioriterade delarna som rör kemikalietillsynen. I nuläget är personalstyrkan på miljöavdelningen fulltalig inom tillsynsdisciplinerna hälsoskydd och miljöskydd, vilket bådär om att en mer aktiv kemikalietillsyn i praktiken kan bedrivas.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektörHelene Boström
Miljöchef

Datum
2024-05-08**Diarienummer**
M-2024-301Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Oskar Rosén

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande: Antagande av Riktlinjeför miljö- och stadsbyggnadsnämndens kemikalietillsyn
2. Föreslagen Riktlinje för miljö- och stadsbyggnadsnämndens kemikalietillsyn
3. Kunskapsunderlag till Riktlinje för miljö- och stadsbyggnadsnämndens kemikalietillsyn